

פתרון לדף תרגילים 4 – אלגברה לינארית ב'

1. נשים לב כי לאחר חיסור $2I$ השורה הראשונה והשניה זהות ועל כן 2 הינו ע"ע של A . יהיו a, b שני הערכים העצמיים האחרים אז $2ab = \det(A) = 2$ ו- $2 + a + b = \text{tr}(A) = 2$.
מכאן $a = i$ ו- $b = -i$. כלומר A לכסינה מעל C . מכאן מעל R הפולינום האופייני של A מתפרק לשני גורמים אי פריקים $\Delta_A(x) = (x - 2)(x^2 + 1)$.
עפ"י הגדרה $W_2 = \ker(A - 2I)$ ו- $W_1 = \ker(A^2 + I)$. לאחר דירוג נקבל כי

$$A - 2I \sim \begin{pmatrix} 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$A^2 + I \sim \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

כש \sim מציינ שקילות ע"י דירוג. מכאן $W_1 = \text{span}_R\{e_1 + 2e_3\}$, $W_2 = \text{span}_R\{e_3, e_1 + e_2\}$

ננייג את A לפי הבסיס $B = \{v_1 = e_1 + 2e_3, v_2 = e_1 + e_2, v_3 = e_3\}$

$$Av_1 = 2e_1 + 4e_3 = 2v_1$$

$$Av_2 = 3e_1 + 3e_2 + 5e_3 = 3v_2 + 5v_3$$

$$Av_3 = -2e_1 - 2e_2 - 3e_3 = -2v_2 - 3v_3$$

$$[A]_B = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & -2 \\ 0 & 5 & -3 \end{pmatrix} \text{ ונקבל}$$

2. נשים לב כי $1, 2$ ע"ע של B וכי הריבוי הגאומטרי של שניהם הוא 1 . נחשב את הפולינום

$$\Delta_A(x) = (x - 1)(x - 2)^2 \text{ ונקבל: } \Delta_A(x) = (x - 1)(x - 2)^2$$

כפי שעשינו בסעיף א' נחשב:

$$W_1 = \ker(B - I) = \text{sp}\{e_1 + 2e_3\}, W_2 = \ker(B - 2I) = \text{sp}\{e_1 + e_2, e_3\}$$

הוכחת הפירוק $f_1 = (x - 2)^2$, $f_2 = x - 1$ נבצע חלוקת פולינומים ונקבל

$$(x - 2)^2 = (x - 3)(x - 1) + 1$$

ולכן $f_1(x) - (x - 3)f_2(x) = 1$. נגדיר $h_1(x) = f_1(x)$, $h_2(x) = -(x - 3)f_2(x)$. נציב

$$E_1 = h_1(T) = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ -2 & 2 & 1 \end{pmatrix}, E_2 = h_2(T) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ -2 & 2 & 1 \end{pmatrix} \text{ ונקבל:}$$

דרך אחרת: ניתן למצוא בסיס ל- W_1, W_2 ולחשב את ההיטל על W_1 במקביל ל- W_2 ...

$$N = \begin{pmatrix} 2 & 0 & -1 \\ 2 & 0 & -1 \\ 4 & 0 & -2 \end{pmatrix} \text{ ו- } D = 2E_1 + E_2 = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ -2 & 2 & 2 \end{pmatrix} \text{ נקבל:}$$

3. יהי $m(x) = \prod_{i=1}^r (x - \lambda_i)^{e_i}$. מוגדר כ- $\ker(T - \lambda_i)^{e_i}$. נקבל כי הפולינום המינימלי של

T_i הוא $(x - \lambda_i)^{e_i}$ (ההסבר לכך מופיע בשאלה 6). מכאן כי הפולינום האופייני של T_i הינו

$(x - \lambda_i)^{e_i}$ כאשר $e_i = \dim W_i$. ממשפט הפירוק הרימרי $V = W_1 + \dots + W_r$ הינו סכום

ישר של גורמים T -אינווריאנטים. מכאן כי

$$\prod_{i=1}^r (x - \lambda_i)^{e_i} = \Delta_T(x) = \Delta_{T_1}(x) \dots \Delta_{T_r}(x) = \prod_{i=1}^r (x - \lambda_i)^{e_i}$$

4. נשים לב כי T^k מכיל אך ורק גורמים מהצורה $A^s B A^t$ כאשר $s + t = k$. אכן נראה זאת

באינדוקציה: עבור $k = 1$ הטענה טריוויאלית. נקח גורם $A^s B A^t$ כאשר $s + t = k$ ונפעיל

עליו את T (כך מוגדר גורם של T^{k+1}) ונקבל: $T(A^s B A^t) = A^{s+1} B A^t - A^s B A^{t+1}$. מתקיים $s + 1 + t = k + 1 = s + t + 1$.

נניח $A^r = 0$ ונתבונן ב T^{2r} . נקבל כי כל גורמיו מהצורה $A^s B A^t$ כאשר $s + t = 2r$. מכאן או $s \geq r$ או $t \geq r$ ולכן $A^s = 0$ או $A^t = 0$ ובכל מקרה $A^s B A^t = 0$. נסיק כי $T^{2r} = 0$.

5. D אכן אלכסונית N אכן נילפוטנטית אך D, N לאו דווקא מתחלפים ועל כן התהליך אינו

מספק את הפירוק הנדרש. דוגמא:

$$[T]_E = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}, D = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}, N = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$DN = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, ND = \begin{pmatrix} 0 & 2 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

6. נפרק את m לגורמים אי פריקים מעל השדה: $m = m_1^{e_1} \dots m_k^{e_k}$. נסמן ב W_i את הרכיבים הפרימריים של T וב T_i את צמצום T ל W_i . על פי הגדרה $W_i = \ker(m_i(T)^{e_i})$. נשים לב כי

לכל וקטור ב W_i הפולינום המינימלי הוא $m_i(x)^{f_i}$ ו $m_v = m_i(x)^{f_i}$ עבור איזשהו $f_i \leq e_i$. כיוון ש m

הינו הפולינום המינימלי יש וקטור $v_i \in W_i$ עבורו $m_{v_i} = m_i(x)^{e_i}$.

הסבר: אחרת הפולינום המינימלי של T_i הוא $m_i^{f_i}$ כאשר $f_i < e_i$ ונקבל כי

$m(x) = \text{lcm}(m_{T_i})$ מתחלק ב $m_i^{f_i}$ אבל לא ב $m_i^{e_i}$ בסתירה לפירוקו.

נתבונן ב $v = v_1 + \dots + v_k$. כיוון ש v_1, \dots, v_k בלתי תלויים ונמצאים במרחבים T -שמורים

שונים נקבל כי לכל פולינום f מתקיים $f(T)v = 0$ $f(T)v_1 + \dots + f(T)v_k = f(T)v = 0$ אם"ם

$f(T)v_i = 0$ לכל i . מכאן $m_i^{e_i} | f$. נקבל כי $m | f$. כיוון ש $m(T)v = 0$ נקבל $m = f$.